

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — веднъжъ: на 10 число всѣки мѣсецъ.

ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Извѣстие.

Съобщаваме на г. г. абонатки и абонатитѣ ни, че заедно съ настоящия брой на «Ж. Свѣтъ» се испраща първата кола на премията ни: «Въспитанието на момитѣ» и ще се продължава испращанieto и на другитѣ ѝ коли съ последующитѣ броеве на «Ж. Свѣтъ»

Съдържание:

Человѣчески слабости. — Истина ли е, че европейскитѣ стоитѣ по-горѣ отъ насъ въ всѣко отношение? — Домашна градинка. — Причината на прѣждевременна смъртъ. — Детскитѣ играци. — Лордъ Wolseley за женскитѣ права. — Разки. — Афоризми. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Извѣстие. — Обявление.

Человѣчески слабости.

Много е мѣчно нѣщо да имашъ работа съ хора, които не само не искатъ да те разбержтъ, но даже всѣчески се мѣжжтъ да искривжтъ истината, искавана отъ тебе; да прѣиначаватъ думитѣ ти и да търсжтъ да разнасятъ не самата истина, но онова, което нито си базалъ,

нито помислилъ даже. Подобни хора има въ всичкитѣ страни на свѣта, има ги и у насъ. Жалкото, обаче, е тукъ, гдѣто се случва по нѣкога тѣ да намиратъ последователи, които много лесно се увличатъ отъ тѣхъ и безъ много мисленне приематъ за вѣрно тѣхното мнѣние. Подобни врѣдителни членове на обществото сж въ състояние най-доброто нѣщо да прѣдставжтъ съ най-черни краски, ползущитѣ се отъ искусното перо, което възможно да владѣжтъ, и мислейки, че само тѣ иматъ монопола на правилното и логично разсжждение; че само тѣ сж въ състояние да знажтъ всичко, а другитѣ хора, които не говоржтъ или не сж по угодата имъ, за нищо не ги считатъ, не можжтъ да ги търпжтъ; защото тѣ ги смущаватъ, беспокояватъ, и за това ги прѣзиратъ, прѣдаватъ имъ разни епитети, като се ползватъ за изнамѣрванieto на тия епитети отъ богатия и неисчерпаемия ковчегъ на своитѣ си недостатѣци. Но пакъ не сж доволни, защото искатъ, желажтъ

да ги унищожатъ, ей така, но не могатъ. Това нѣщо е доста голѣмо наказание за тѣхъ. Най-лошѣвото, обаче, е, че тѣ често толкова се обезматъ отъ тѣзи страсти, щото, може би, несъзнателно, просто обзети отъ тая жалка болѣстъ, отдаватъ такива невѣроятности къмъ тия лица, щото отпослѣ ставатъ самитѣ смѣшни отъ самаго себе си, щомъ се свѣстятъ и мене болѣстѣта имъ. Тогава виждатъ, колко прѣиначавали работитѣ и колко невѣрно лъжливо прѣдставляли и говорѣли противъ антипатичнитѣ тѣмъ лица. Тѣ не губятъ нито мнута отъ да се ползватъ и отъ най-нищожната тѣхна постыжка за постигане цѣльта си. Тѣхнитѣ очи сж слѣпи, защото всичко имъ се вижда зло, а и самото най-ясно добро ги смущава, богато се пзвършва отъ казанитѣ прѣзрѣни тѣмъ лица. Подобни хора сж за съжаление, защото тѣ колкото отбѣгватъ отъ да се срѣщатъ съ злия имъ духъ, толкова повече се срѣщатъ съ него, и колкото искатъ да се покажатъ равнодушни къмъ тѣхъ, че не искатъ даже да знаятъ за тѣхъ, (защото тѣ много високо стоятъ(!) защото тѣ не желаятъ да се занимаватъ съ миниатурни хора(!) толкова се привличатъ къмъ тѣхъ; толкова показватъ жалбата си слабостъ. Врѣдпелни членове на обществото! Съжалѣвамъ ви. Малко хладнокрѣвие и повече сериозностъ и всичко ще се исцѣри! Дигнитѣ това перде отъ очитѣ си, което само злини ви показва; което ви води само къмъ трънѣе! По-добрѣ е да виждате все добрини, веселостъ. А достоинствата или грѣшкитѣ на хората вмѣсто да ви смущаватъ, вмѣсто да прѣзирате тогози или оногози, вмѣсто надмѣнно да ги укорявате, вмѣсто да мислите, че само вие знаете всичко; вмѣсто да се мѣчите да ги поврѣдите, постыпѣте по примѣра на самаго ни Спасителя! Бждѣте снисходителни къмъ хората, уважавайте правата и мнѣнието на всѣкого, не прѣзирайте никого, и съ кроткостъ и достоинство покажете грѣшкитѣ имъ, ако сж тѣ дѣйствително такива; инакъ съ каквато мѣрка мѣрите, съ такъва ще ви се отплати.

Истина ли е, че европейскитѣ стоятъ по-горѣ отъ насъ въ всѣко отношение?

(Продължение отъ брой 7-й и край).

III

Ето каква е прѣхвалената Европейка, и то

при едно изобилне на сръдства и леснини за проучването и изучаването ѝ.

Ние тукъ ще поговоримъ за тия сръдства и улеснявания; едно, за да видѣтъ читателитѣ и читателнитѣ ни съ какви сръдства разполагатъ европейскитѣ за своето просвѣтляване и образование, а второ, за да видѣтъ не само читателнитѣ ни, но и надлежнитѣ, какво се прави по Европа за жената, та при одѣняването си българката, да знаятъ на какви условия е тя поставена, та какъ може да се сѣди за неѣ справедливо.

И тѣй, освѣтъ многобройнитѣ отъ всѣкакъвъ видъ училища, що въ послѣдне врѣме сж учредени за женитѣ, въ всѣки европейски градъ имате многочислени вечерни и недѣлни училища, всѣкакви курсове и конференции по всичко нужно за образованието на жената. Въ столицитѣ може да има курсове и конференции само до 1000, отъ които 100 непрѣмѣнно сж прѣдопрѣдвлени за женитѣ, както напр. е така въ Парижъ; въ окръжнитѣ градове 200—300 курсове и конференции, отъ които 59 поне сж за женитѣ. А като казваме курсове за женитѣ, не трѣбва да се мисли, че тѣ не могатъ посѣщава и другитѣ курсове, заедно съ мъжетѣ: тѣ сж напълно свободни да слѣдватъ по каквито щатъ курсове. Тия курсове сж специални за всичкитѣ науки, искусства и занаяти. Така напр. жената има курсове по всичкитѣ клонове на домакинството си: кроение и шиеие, готварство и пр; други още, като: пианото, рисуването, пѣнието и т. н. Работницитѣ, мъже и жени, иматъ си тоже курсове и тѣ. Професоритѣ отъ разнитѣ училища, университети, ученитѣ твърдѣ начесто четатъ публични лекции, на които се поканва всичкий народъ.

Другъ важенъ и не исчерпимъ источникъ за образованието на европейскитѣ съставлява тоже единъ богатъ сборъ отъ книги по-всичкитѣ клонове на домакинството. Библиотекитѣ на европейскитѣ се украсяватъ отъ много подобни книги и всѣкакви отъ тоя видъ периодически списания, издаваеми се даже ежедневно.

Съ такива и други сръдства разполага европейката, при всичко че тя не знае или, по-добрѣ, не ще и да се ползува отъ тѣхъ. Посѣщавали сме прѣзъ доста врѣме повечето отъ тия курсове, та забѣлѣжили сме, че европейскитѣ не ходѣтъ въ тѣхъ, а прѣдопочитатъ да четатъ въ кѣщи книгитѣ по тия работи и да работѣтъ по тѣхнитѣ показания. А българкитѣ? тѣ не разполагатъ съ нищо. Въ училищата ни за тѣхъ домакинството се учи рго форма само; книги нѣма почти никакви, а курсоветѣ и не знаятъ що сж. За българкитѣ домакинско училище е домътъ, гдѣто тѣ се учатъ на всичко по домашнитѣ нужди отъ своята естествена наставница — майката. Благодарение на особениата си способностъ въ домашнитѣ работи — нѣщо което ние отдаваме на едно доста добро прилично и практично възпитание, българкитѣ сж въ положение да развиѣтъ и усвършенствуватъ дѣ-

статъчно, каквото имъ се прѣдава отъ майкитъ, та затова ние виждаме, че въ много работи тѣ, ако не стоѣтъ даже по-горѣ отъ европейскитъ, то поне се равняватъ съ тѣхъ.

Това нѣщо е много лесно за разбиране; достатъчно е да се вземе прѣдъ видъ слѣдущето: българката своеврѣменно захваща да разбира прѣд-назначението си като жена; тя знае, че има въ бѣдѣща домъ да нарежда, дѣца да отглежда и отхранва, мѣжъ да гледа; тя разбира, че отъ неѣ зависи щастieto на дома; тя надлежно е цѣпила Соломоновото говорение: «цѣломъдренната жена сама си поддържа дома, а безумната — сама си го събаря. Затова българката винаги има очитъ си обврѣжти къмъ тая цѣль и се стрѣми постоянно къмъ възможното си, като жена, съвършенство. Ние знаемъ не само момѣ, но и жени българки, които постоянно се интересоватъ да запитватъ нѣкоя, за която мислѣтъ, че знае нѣщо повече по тия работи, какъ се готви еди-какво си ястие; какъ се работи еди-какво си рѣководѣне и пр. сир. учѣтъ се едни отъ други и гледатъ постоянно да се усъвършенствуватъ; знаемъ много жени, които разискватъ и се прѣспиратъ върху възпитанието на дѣцата, върху гледанието мѣжъ; знаемъ, най-послѣ, че въобще, българскитъ, когато сѣ събрани нѣкъдѣ, говорѣтъ и расправятъ твърдѣ много за работи, що сѣ по естеството имъ, а съвсѣмъ малко — за ония, що сѣ отвѣнъ кръга на нуждатъ и интереситъ имъ, като домакинѣ и майки. Значи, всичко това показва, че българката притежава она зародишъ, който е прѣд-назначенъ да даде единъ день очакванитъ плодове.

Длъжностъ е, прочее, на всѣка българка да развие тоя драгоцѣнъ у неѣ зародишъ. Напротивъ това, европейската задачата си на бѣдѣща майка и домакинѣ поставя на втори планъ; на пръвъ планъ у неѣ стои веселото прѣкарване живота, удоволствието; тя гледа да извлѣче отъ всичко едно удоволствие; тя работи, ако намира въ работата удоволствие, а не, защото това е нейна длъжностъ. Запитвани сме много пѣти отъ госпожичитъ, които сѣ посѣщавали нѣкои отъ горѣпоменѣтитъ курсове, за каква именно цѣль сѣ ходили въ тѣхъ; единичкий отговоръ на всичкитъ бѣше типическото: *за да си прѣкарамъ врѣмето за удоволствие*. Девизътъ на европейката е, може би: ошастливяване пръвомъ себе си, а послѣ — другитъ; а она на българката е, ще е, и трѣбва винаги да е: ошастливяване пръвомъ обичанитъ отъ тѣхъ лица, а чрѣзъ това послѣ ошастливяване себе си. А всичко това ние казваме и доказваме напространно, не за да ласкаемъ българката, но за да ѣ внушимъ увѣренieto въ себе си, за да ѣ накараме да разбере, че отъ неѣ само зависи да бѣде много по-добрѣ такъва, каквато се изисква да бѣде по званието и прѣд-назначението ѣ.

Но като е тѣй, ще попитатъ, може би, нѣкои, то защо момѣтъ ни отиватъ по Европа да се учѣтъ? Отговорътъ е много лесенъ. Причината на това

нѣщо е просто нѣманието у насъ никакви срѣдства за теоритическото образование на жената. Ето защо, прочее, искрено говорено, трѣбва да благодаримъ много отъ една страна на Софийското женско Дружество, загдѣто е имало добрата идея да учреди стопанското училище, едно толкова полезно учредение, и отъ друга — на насъ. Госпожа директорке, загдѣто сте имали доброто вдѣхновение да издадете толкова полезнитъ за насъ журналы: «Женскій СВѢТЪ» и «Домакинѣ», които приканваме читателскитъ си да четѣтъ съ внимание и поддържатъ всѣчески, нравственно и материално, за по-голѣмото имъ усъвършенствование и повече распространяване; защото, когато е нѣкой въ странство и вижда съ очитъ си съ какви улеснения располагатъ европейскитъ, тогава само се поражда у него туй чувство на благодарностъ къмъ дѣйцитъ на подобни дѣла. При туй, тукъ му е мѣстото да споменемъ, че българскитъ иматъ единъ малъкъ недостатѣкъ, гдѣто не обичатъ май да четѣтъ; това, разбира се, не е никакъ добро, та ние ги съвѣтваме да четѣтъ не само, когато сѣ задлѣжени да направѣтъ това, но и колчемъ иматъ свободно врѣме да не ги мързи да четѣтъ разни книги и журналы отъ подобенъ родъ. Но всѣка една отъ насъ вижда, че това не е достатъчно. За това трѣбва да се учредѣтъ и у насъ курсове вечерни и недѣлни, въ които да се прѣподава домакинството отдѣлно по части. Тоже да се правѣтъ често конференции отъ г. г. учителскитъ и учителитъ, особено по работи, отъ които има нужда жената като майка и като домакинѣ.

Това нѣщо мислимъ, прѣдвѣжда и Законътъ за народното просвѣщение въ особенъ членъ за нѣкакви си вечерни училища. Тая нужда жѣлаемъ, върваме, да удовлетвориѣтъ основанитъ въ София народообразователно Дружество, както въ всичкитъ почти градове Учителски Дружества, въ които се държѣтъ сказки по разни общеполезни въпроси. Но, за жалостъ, нито помѣнѣтитъ отъ закона членъ е приложенъ, нито пѣкъ дѣятелността на споменуванитъ дружества се е показала достатъчна. Длъжностъ е, прочее, на надлежнитъ да се погрижѣтъ особено за достигане цѣльта си, като разширѣтъ една по-голѣма дѣятелностъ, и като разширѣтъ кръга на своитъ дѣйствия. При това смѣемъ да се поласкаемъ отъ надеждата, че неуморимий ни Министръ на Народното Просвѣщение г. К. Величковъ ще благоволи да вземе прѣдъ видъ скромното ни мнѣние, да вземе инициативата за ошастествуването туй общо жѣлание на женитъ, като благоволи да распореди учредяването курсове по домакинство и поддържа всѣчко, що би спомогнало за образованието на жената като бѣдѣща домакинѣ и майка.

Ето нашето скромно за Европейската мнѣние, на което ние се счехоме за длѣжни да дадемъ гласностъ чрѣзъ почитаемия Ви журналъ, слѣдъ прочитанието ѣ въ него прѣди нѣкое врѣме отговора на г-ца Г. А., на нѣкаква си статия въ «Балк.

Зора» противъ българката; защото речената госпожица щомъ веднѣжъ бѣ се рѣшила да отговори — ако е познавала, разбира се. европейката — би подписала отговора си: *«Дайте ми срѣдствата, съ които разполага европейката, ако искате да станемъ образцови майки и домакини»*, и би се потрудила да докаже това. При това увѣрени сме, че това също ще е мнѣнието и на всичкитъ българки, що сѣ живѣли прѣзъ нѣкое врѣме нѣбѣдѣ изъ Европа. Върху въпроса умоляваме да се произнесатъ госпожицитъ-студентки българки въ Европа.

* *

Домашня градинка.

Нѣма по-приятно забавление въ природата и по-хубаво занимание за жени и дѣвойки отъ една градинка, която тѣ сами редѣтъ, копаятъ, прашатъ, садѣтъ, цѣвѣятъ, поливатъ, и която съ удовольствие си работѣтъ.

Затова се брѣе такъва една градинка като истинска благодать. Особенно дѣщеритъ ни нека се заловѣтъ за градинарство. Комуто е възможно, нека отдѣли на момичето си едно мѣстце за градинка, или поне една леха въ цвѣтния отдѣлъ. При това занятие, при тѣзи умѣрени движения на чистъ въздухъ, здравieto на дѣвойкитъ закъва, тукъ тѣ намиратъ забавление, поучение и почивка.

Нѣма съмнѣние, че една такъва градинарѣка бива здрава, пѣргава и че, при тѣзи градински занятия, божественната поезия ѝ вдѣхва най-хубави приказници.

Малката градина е за нейъ цѣлъ свѣтъ, даже повече, защото тя свѣта не познава, а градинката си добръ знае; защото въ свѣта нищо не е нейно, а градинката е нейна собственность; тукъ има тя свои лехи, свои цвѣти; свой трудъ и своя отъ труда произхождаща радость.

Младата градинарѣка старателно наблюдава, какъ сѣмето никне изъ земята, какъ расте и се зеленѣе.

Когато пѣкъ отарѣе въ градинката си пѣрвата пѣпка, тогава ѝ се струва, че вижда притворена, пѣлна съ тайнства книга. Да повѣрва ли, че е напѣпило растението, което е нейно, и което тя сама е поливала?! Сетѣхъ гледа момиченцето, какъ тѣзи пѣпка се пука. Тя винаги, щомъ намѣри врѣме да прискокове до градинката си, бѣрза при него и го разглежда съ удивление. Тя не може да търпи, тя съ дѣха си иска да раствори пѣпката. И когато се развие, младата градинарѣка скъча отъ радость, иска ѝ се да пригърне и цѣлуе този цвѣтъ, който само за нейно удовольствие е цвѣнѣлъ!

Азъ заварихъ веднѣжъ едно такова момиченце, което, исправено въ градинката си до единъ расцвѣнѣлъ цвѣтъ, държеше рѣчицѣтъ си кръстосани като за молитва, и съ възхитенъ погледъ се взираше въ това свое съкровище.

«Защо стоишъ тукъ надъ това цвѣте, Марийке?» попитахъ ѝ азъ.

Като исплашена глѣбница Марийка се обърнѣ, исчерви се, повдигнѣ очитъ си къмъ мене и каза откровенно:

«Азъ се моля Богу да ми запази тоя цвѣтецъ».

Не можихъ да се стѣрпѣя да не пригърнѣ тѣзи малка градинарѣка.

Като сложихъ рѣката си на главницата ѝ, азъ пощенѣхъ набожно:

«И тебе, драго моминско цвѣте, даго запази Господъ, за да останешъ за винаги такова невинно мило създание».

На момитъ трѣбва да се даде мѣсто за градинка, или, поне една леха, гдѣто да копаятъ, да сѣятъ, и да отгледватъ цвѣтата. За момичетата градинката е добра възпитателка, както за душата, така и за тѣлото.

Много нервни болѣсти, сега толкось распространени, би се прѣдварили съ движенията на чистъ въздухъ и съ закъванието при този забавителенъ и поучителенъ трудъ!

Голѣми сѣ облагитъ, които докарва този трудъ на дѣвойкитъ!

Наистина, тѣ учѣтъ имената на билки и цвѣти въ училището съ български, даже и съ латински термини, обаче, обичѣта къмъ тѣхъ не се възбужда въ сърцата ѝмъ.

Тѣ учѣтъ да рисуватъ цвѣта, — тѣзи простички, но божествени чедѣ на природата, — и съ вагленъ, и съ бои; шиѣтъ ги съ концѣ, съ вѣлна и коприна, но не се приучаватъ да се сдружаватъ съ тѣхъ и да ги обичатъ.

Дѣвойката рисува по моделъ цвѣти съ разни бои, безъ да питае къмъ тѣхната прѣлестъ смѣшински чувства.

Но въ божественната природа тя имъ се радва, слѣди за тѣхното изникване и расцвѣтяване. Тамъ се събира тя съ тѣхъ наедно — цвѣтъ чело-вѣчески съ цвѣтъ градински.

Градинарството се прѣпорѣчва прѣмногу на дѣвойкитъ: то е прѣкрасно и по-своята цѣлъ, и по свонитъ слѣдствия.

Любезни дѣвойки, правѣте, прѣкопавайте, сѣйте, садѣте и поливайте градинкитъ си! Азъ жѣлаѣ на всички Ви по една хубава малка градинка и въ нейъ много цвѣти.

Хитева.

Причината на прѣждеврѣменна смъртъ.

Бѣше единъ Майски день, когато природата се намѣрваше въ апогея на своята красота, когато майскитъ цвѣти се надпрѣварвахъ, кое и съ кое да угодиѣтъ на чело-вѣка. Прѣзъ високитъ посадени дървеса въ градината на М. надничаше сутрешното слѣнце, което пращаше свѣтли и съживляѣщи лѣчи прѣзъ полутѣмнината на дървесата и владѣеше гробна тишина; само сърбанието на кафетата, въ тѣзи раззелѣнѣла градина отъ седещето на една пейка почетно семейство на Маджункови,

нарушаваше това гробно мълчание. Пиех сутрешното си кафе и закуска между расцъвтѣлите майски цвѣта, тѣзи рожби на пролѣтѣта; срѣдъ приятния горски ароматъ, между зеленитѣ трѣви, на които се показвахъ капчици роса и на които слънчевитѣ лъчи прониквахъ крадишкомъ прѣзъ листѣто на дървесата и правѣхъ тѣзи капчици брилянтни. Види се, тази пролѣтна сутренъ подѣйствува много на затворената душа на дѣда Маджуновъ и той станъ малко разговорливъ и се обърна къмъ жената си съ думитѣ: «Ей жено, станъ нѣколко пѣти какъ ма закача Николчо Игнатовъ и му се иска за наша Марийка; ето и сноши ма, намѣри и ма пита» — «Какъ станъ тази работа дѣдо? «Добъръ келепиръ ще бѣде, зеръ и къщата му къща съ топъ да ѣмъ бнешъ; водѣница, лози, мюлковѣ; пѣкъ и пари, колкото щешъ, има человекъ около 40 години, тамамъ му е стигналъ акълътъ, зеръ, не е като онѣзи хаплювци, гдѣто по обикалватъ около насъ, пѣкъ и какво иматъ, — мишенитѣ матѣйтъ въ джебоветѣ имъ. Братъ ми Стоянъ ми казва:» хей хубаво си опичай ума, момчето не е за опуцание; азъ добръ го знамъ; нѣли съмъ зелъ подъ лихва пари отъ него, дѣ тозъ келепиръ да съмъ ималъ дъщеря, че самъ ще му ѣмъ хванъ за раката да му ѣмъ дамъ, но пусто нѣли не съмъ съ тозъ касметъ?!».

— Ти какво ще кажешъ? Пѣкъ за какво ли те и питамъ, виждамъ те, че си се зарадвала до уши, зеръ да идешъ у дъщеря си на гости, да те посрѣщне изъ онѣзи ми ти сарай. Злѣ ли е? — Че азъ какъ ще кажа. каза бабата на Маджуновъ съ една усмивка, да попитаме и неѣмъ да видимъ какво ще каже, нѣли знаешъ младитѣ? Хето, разгели, че Марийка носи и сутрешната закуска. — Марийке подзе баща ѣ, то не е твоя работа, но чакай да кажа и на тебъ; каквото свири мечкарътъ, това ще играе мечето; Марийке, знаешъ ли какво си приказваме съ майка ти? да те задомнимъ за Николчо Игнатовъ, съ голѣмитѣ къщи. . . знаешъ го и ти, ами какво си се опулила и приструвашъ, да ти кажа за нѣкой ашлакъ, отъ онѣзи, гдѣто обикалятъ като. . . би се изведнѣжъ засмѣла и мръждала, като че сѣ ти изѣли коткитѣ маслото!

«Той е богатъ человекъ, подзе бащата, съ много пари пѣкъ и отъ политика разбира, нѣли знаешъ чичаму, че е голѣмецъ и е отъ боята на двешнигъ; може и депутатъ да го направѣтъ, добъръ е человекътъ, що ми е, и акълъ има, не отъ тѣзи, гдѣто ги наричашъ ти идеяни хора и съ богати познания отъ науката, не знае да вика като тѣхъ-Шатара-патара, ама що му трѣбва него общество и намъ що си, нѣли му е пълно джебочето, че това му е и обществото и идеялъ.

«Бъбрижѣтъ онѣзи лапаци за общество, които имъ куркатъ червата и празни джебоветѣ, а да имъ сѣ пълни кесинѣ, че ще ги видѣмъ азъ да проповѣдатъ и да дѣлѣтъ хорското богатство, хаплювци, да тича човѣкъ, а тѣ да му дѣлѣтъ имота!»

Още много такива испусна Марийкиний баща думи

за смѣтка на хлапловцитѣ, когато на Марийкиното румено лице потекохъ двѣ бистри сълзи, като маргаритѣ и лъщѣхъ като росата сутрелъ по не разцвѣтѣлата се още роза; тѣзи сълзи изразявахъ чистотата на душата ѣ. Бърже прибра чешитѣ безъ да каже нѣщо, влѣзе въ къщи и плака много.

Марийка бѣ навършила едва 17 години, съ снага стройна и добръ развитъ, коса черна и дълга, очи черни и огнени и въ тѣхъ се оглеждаше като въ огледалото нейний тихъ характеръ; вѣжди черни а дълги и тънки, а лице бѣло, една срамежлива, руменина покриваше нейното бистро лице и му придаваше още по-голѣмъ блѣсъкъ, розата блѣдиѣше прѣдъ неѣмъ. Тѣмъ една година имаше отъ както бѣ свършила въ С. Г. гимназия и не бѣ отъ онѣзи момѣ съ високитѣ претенции, за вънкашенъ блѣсъкъ и раскошъ да бѣде царѣца по вечерникитѣ и баловетѣ. Най-голѣмото удоволствие тя намѣрваше въ книгитѣ отбрани, които ѣ доставляше нейний братовчедъ, единственний съ когото сподѣляше своитѣ възглѣдове. Пѣкъ и добра къщовница бѣше на майка си: въ къщи бѣше като дѣсна ръка.

Тя имаше много обожатели, между които бѣ и С. къмъ когото осѣщаше симпатия и къмъ когото ѣмъ теглѣше сѣрдцето ѣ; съ него се бѣше тя запознала веднѣжъ, когато бѣ на гости у една своя роднина, гдѣто се разговаря на дълго съ него; още отъ първия разговоръ тя усѣти сѣрдечно влѣчение къмъ него; тя четѣше по лицето му неговитѣ душевни качества. Втори пѣтъ тя се срѣщашъ съ него у братовчедъ си и тамъ обширно се разговаряхъ и този разговоръ успи повече чувството на любовта ѣ, а С. се бѣше влюбилъ въ Марийка до послуда. .

Колкото се продължаваше врѣмето, толкова се усиляваше тѣхната любовъ и най-послѣ С. се рѣши да понесе ръката на Марийка, но какъ, чрѣзъ кого, туй бѣше въпросътъ; той писа на Марийка и послѣ проводи единъ свой приятель при бащата на Марийка съ миссия да иска Марийка, но той се върна съ наведена глава, защото баща ѣ му бѣ казалъ: че нѣмалъ уста за тази лѣжица?! С. не се отчайвалъ, защото знаеше че Марийка го обича и че само нейната любовъ е вѣлшебний ключъ, който може да му отключи сѣрдцето, нейната любовъ даваше крилъ на надеждитѣ му, тѣхната любовъ бѣ удохотворена.

Тѣ се любѣхъ съ идеална любовъ. — Но корабътъ на любовта имъ срѣщашъ скали, посрѣдъ морето, разби се и пропадна съ златнитѣ си мечти и хвъркати надежди. .

Марийка трѣбваше да се опрости съ първата си любовъ, този символъ на мечтитѣ и ударѣтъ на нещастieto ѣ се вече нанесе чрѣзъ насилие.

Не мина много подиръ сутрешния разговоръ на Марийкинитѣ родители въ градината. У Марийкини свирѣхъ музика и имаше голѣми приготвления за отпразднувание по-блѣскаво свадбата на Марийка съ Николча, бащиния ѣ избраникъ. Но Ма-

рийка не бѣ весела; дървесата говорѣхъ чрѣзъ листовѣтъ си, рѣкитѣ — чрѣзъ водитѣ си, а сърцето — чрѣзъ биенieto си и трѣптението на лицето. Пъкъ има ли радостъ, гдѣто има скърби и кахъри? има ли свобода, гдѣто има вериги и затвори? и има ли любовъ, гдѣто има интереси? . . . Можешъ ли да бѣде Марийка весела, и какво ли ѣмъ развеселяваше? Тя бѣше, поблѣднѣла постърняла; на лицето ѣ се отразаваше душата и сърцето ѣ; вънчалний ѣ вънець, който бѣ на главата ѣ и който показваше нейната дѣвственностъ и този бѣлъ вънець, символътъ на невиността ѣ бѣ и той кълонялъ. Но тя пакъ станѣ госпожа Н. Игнатова или по-добрѣ казано, Госпожа Мишонъ; любовта ѣ съ С. се бѣ за-ключила въ една отъ гнѣкитѣ на сърцето ѣ; тя се мъчеше да ѣмъ забрави, придаде се цѣла на домашнитѣ си работи; мъчеше се да обикне съпруга си, а тя бѣ примѣрна съпруга, добра домакиня и разумна жена, во за нейната добрина не се отплати съ същото господинъ Николчо, той тѣмъ като си бѣ наученъ отъ ергенякъ на расточителностъ, карто-играние и др. съ своитѣ нощни другари, и сега не ги забрави и имъ доказа, че той не ги е оставилъ.

Днесъ закѣснѣ за вечеря, утрѣ за обѣда, други день съ испразнена кисия, трети съ изворено лице отъ безсъние, а Марийка, горката, какво трѣбваше да прави да живѣе; животътъ нѣди е стѣбло което се раскланя и развива само при добра почва? а почвата на Марийкиния животъ какъвъ бѣше? . . . Скрѣбъ и отчаяние ѣмъ бѣше заобиколило; скрѣбта, като разярено море ѣмъ заливаше и поглѣщаше всичкия ѣ животъ; отровѣтъ се вливаше въ сърцето ѣ и нараняваше повече незараслата ѣ рана. Въспоминанията за минѣлото ѣ се испрѣчваха като рояци прѣдъ тъжовното ѣ сърце; прѣдъ пламъцитѣ на чувствата ѣ се рисуваха сѣдуети на сѣдбата ѣ на която началото бѣ блѣстещо, а крайтъ — мраченъ Хвѣркатитѣ ѣ надежди и радостнитѣ ѣ дни се редѣха прѣдъ мрачния ѣ взоръ.

Всѣки се питаше, защо повѣхна Марийка? Никой не знаеше тайнитѣ на нейното сърце; пъкъ и на никого не бѣ открила нищо; тѣзи тайни щѣха да бѣдѣтъ заровени съ неѣ въ гроба. Тя повѣхна, изсѣхна на крака, като листята попарени отъ сланата и цвѣте остана безъ роса.

Нѣмаме Марийкинитѣ хубостъ и грация; само едни мрачни очи, едно измършавѣло лице даваха ни слѣди отъ нѣкогашната красива Марийка. Отчаянието бѣше турило своя отпечатѣкъ, а послѣ неѣ и смъртъта, тази антитеза на живота, прѣдъ която се ломи гордостта, исчезватъ надеждитѣ и гасне животътъ, смъртъта бѣше расперала вече крилѣтъ си надъ неѣ, тя бѣше вече прѣдъ прага на вѣчността.

Слѣдъ двѣ години отъ както се бѣше задомила Марийка, въ една приятна пролѣтна нощъ или на разсѣмване нощта болѣзно се борѣше между сѣнки и пламъци, зората изгрѣ руменно и любовно, наводни трѣвитѣ и цвѣтата съ бистри

сѣзи, които бѣха събудени отъ златния си сѣнь, отъ росната цѣлувка на зората.

Слънчевитѣ лъчи бѣха избутали мрачнитѣ крила на нощта изгрѣха съ ялазенъ блѣсъкъ надъ презореца на болната Марийка, която се борѣше съ смъртъта и испращаше послѣдне «прости на живота. Марийкиний животъ догареше като свѣщъ! Марийка се прости съ всички земни суети; тя се принесе въ вѣчността, тя вече умрѣ! . . .

Пльвенъ.

Ел Н. Вчѣва.

Дѣтскитѣ игралца.

Философъ Демокритъ твърдѣ справедливо е казалъ: «Нѣма по-сериозно нѣщо отъ онуй, което не се вижда да е сериозно». Тѣмъ напр. дѣтскитѣ игралца се считатъ като праздни работи, служещи само за развлѣчение; когато тѣ заедно съ книгитѣ служатъ, като най-главни срѣдства, за доброто възпитание на човѣка.

Единъ писателъ, чието име не помнимъ прѣдложилъ щото възпитанието на човѣка да се почва още отъ утробата на майката, но това се доказва естествено невъзможно; когато, обаче, дѣтенцето се роди; когато сърцето му вземе да бие; когато захване да се събужда умътъ му; когато устнитѣ му се опитатъ да произнесѣтъ пѣрвитѣ думи, а треперещитѣ му крака да правѣтъ пѣрвитѣ стѣпки — оттогива трѣбва да се почва физическото и морално възпитание на дѣтето. Всинца се съгласяватъ съ това, неисклучаѣмъ и самитѣ диваци, които, за да ставѣтъ отрочетата имъ красиви, предпичватъ носа имъ, а, за да станѣтъ остроумни, стискатъ главата отъ двѣтъ страни, съ двѣ дѣски, та да стане продълговата.

Игралцата сѣмъ прѣвъсходно срѣдство за възпитанието на дѣцата, а именно у цивилизованитѣ народи, у които възпитанието е повече развлѣчение отколку мъчение; при всичко това, обаче, великитѣ дѣловодители ги считатъ за нищожни и неудобни за тая цѣль.

И това е единъ голѣмъ пробѣлъ за възпитанието, което се доказва отъ това, че дѣцата се крайно удовлетворяватъ и задоволяватъ, когато си намѣриѣтъ нѣкое забавляѣще, но не поврѣждаше тѣхъ игралце. Отрочетата, прѣди още да захванѣтъ да говорѣтъ, иматъ умъ, когато ние мислимъ, че нѣматъ; младитѣ имъ очички гледатъ вече разнитѣ прѣдмети, дори и тогива, когато намъ ни се чини, че тѣ нищо не гледатъ; тоже и ушичкитѣ имъ сѣмъ много чувствителни въ възприеманието на разни звукове, макаръ че се виждатъ нечувствителни къмъ майчиния гласъ.

На дѣтенцето обикновено се дава като игралце едно звънче, отъ сребро, слонова кость или глечъ, което обаче неспособствува на дѣтето да се движи, отъ което най-много се нуждае зашто човѣкътъ е роденъ да се движи. Още като игралце се да-

ва най-често едно грозно карагѣосче, ламбуресто отпрѣдъ и отзадъ, което има лице съ голѣмъ кривъ ностъ, уста и уши и свойството да дава единъ пискливъ силенъ гласъ; така щото първото нѣщо, което попада въ очитъ му е едно отворително лице. Гласътъ пакъ на туй карагѣозче тоже поврѣжда слабия още слухъ на дѣтенцето, защото тоя пискливъ гласъ вмѣсто да го развесели, както обикновено се мисли, дава му лошо понятие за звука.

Най-добро е да се даватъ на дѣтенцето дървени крѣчетала съ благозвучни звукове, що подбуждатъ у него първитъ тайнства на благозвучието. Montaigne пише, че много му било жално, защото въ учебнитъ заведения на врѣмето му, които той нарича *истински затвори на младежъта* не помислили да поставѣтъ хубави статуи, прѣдставляюща *радостта*, веселието, най-внѣшната и др. п. хубави изображения. Наистина тѣзи идея е велика, та и азъ желяла бихъ отъ все сърце да видѣмъ подъ дървесата на училищнитъ дворове хубави статуи, които да възбуждатъ у дѣцата и младежитъ идеята за хубавото и художественното.

* * *

Карагѣозчето слѣдъ истичанне на нѣколко врѣме замѣства куклата. А какво нѣщо е куклата? Тя е едно лице, дѣтенцето на дѣтето. То чрѣзъ въображението ѝ заема животъ, движение, дѣйствие; управлява ѝ, както то само се управлява, отъ родителитъ си; наказва ѝ, възнаграждава, обгрѣща, прѣзира или затваря споредъ, добритъ или лошитъ ѝ обноси. Тия уроци сѣ много полезни защото даватъ на дѣтето понятие за доброто и злото, и развиватъ моралната му свѣсть. Тѣзи комедии, гдѣто то играе роль на майка за куклата, е половината отъ възпитанието на момиченцата.

И така философското значение на куклата е: че тя улеснява неволното вдѣхновение на дѣтето и дава по-голѣма основа на майчината обичъ и прѣданность, когато куклата ще се замѣсти съ живо лице, — нѣщо, което съставлява напрѣдѣкъ.

Изнамѣренъ е единъ механизъмъ за куклитъ, чрѣзъ който тѣ могатъ да говорѣтъ. Азъ не оцѣнявамъ много това, тъй като дѣтето се натоварва да прави куклата да говори по-добрь отколко всичкитъ други механизми. Но това което азъ желямъ да видѣмъ е това: куклитъ да се не правѣтъ толкова дебели и твърди, но споредъ високанията на науката; и да иматъ членове съ които дамогѣтъ свободно да се движатъ, да седѣтъ, да ставатъ и да колѣнчатъ добрь.

(Слѣдва).

Лордъ Wolseley за женскитъ права.

Знаменитий генералъ Wolseley, бѣдѣщия главнокомандѣющъ на Английската войска обяви напоследѣкъ идентъ си за женскитъ права.

«Прѣзъ цѣлия си животъ, казва той, азъ ще помнѣмъ неизмѣнно, горещо, и съ въсищенне съкровищата на прѣданностьта и обичѣта, които хранѣше за мене майка ми. Баща ми, който бѣше войникъ, живущъ само по бойното поле, остави на майка ми грижата за възпитанието ми. Това ми позволи да оцѣнѣмъ не само съкровищата на великото ѝ сърце, но още богатството и широчината на духовното ѝ прѣвзходство. Азъ, не могѣхъ да приемѣмъ, че полѣтъ, въ който принадлежеше майка ми е, макаръ и малко, по-долень отъ нашия, чийто недостатѣци познавамъ и съмъ добрь изучилъ. Азъ, прочее, мислѣмъ, че женитъ, които сѣ въ много отношения по-свършени отъ насъ, дължни сѣ да притежаватъ сѣщитъ политически и общественни права, каквито и ние мѣжеть, и не разбирамъ, защо една госпожа, не прѣпятствуваща се отъ майчинни длѣжности и слабости, да не може да заеме мѣсто въ народното събрание въ случай, че нѣкоя провинция желяе да се прѣдставлява отъ жени.»

И така отъ горнето се вижда, че най-главний мѣжъ въ Английската войска защищава женскитъ права откровенно, придавайки голѣма тяжесть на голѣмитъ политически партии въ Англия, борещи се за женскитъ права.

Разни.

**** Жени-докторки.** — Прѣзъ второто полугодие на 1895 г. четирнадесетъ госпожици издържали испити и получили докторско свидѣтелство въ Швейцария; една отъ Женевския, петъ отъ Цюрихския и осемъ отъ Бернския университета. Отъ тѣхъ едната само е Швейцарка, една Германка, а останалитъ дванадесетъ — Рускини.

Зададенитъ имъ теми били толкова важни, щото великий Германски професоръ Virchow считалъ ги сѣщитъ, нареди въ архивитъ на патологическата и физиологическата анатомия и ги обнародѣ въ научния си листъ.

Отъ поменѣтитъ госпожици една, именно Лина Графъ получила свидѣтелство по правото, петъ — по филозофията, а осемъ по-медицината.

**** Жени началници на станции.** Дѣтъ станции на Бельгийскитъ желѣзници се управляватъ отъ жени, именно: на Tailleur и на Veeg, на които началница се назначи напоследѣкъ г-жа Летосъ.

**** Женски театръ.** Прѣзъ миналото лѣто се сѣстави въ Копенхагенъ едно женско дружество, което основа единъ театръ, съ цѣлъ да се прѣдставляватъ исклучително женски произведения отъ жени.

Мелодрамитъ, сѣ тоже сѣставени отъ жени. Публиката най-много посѣщава прѣдставлението и концертитъ въ тоя театръ, които се управляватъ и извършватъ отъ жени.

Въ едно прѣдставление въ тоя театръ присѣствувала прѣди нѣколко мѣсеца и уалийската принцеса съ дѣщеритъ си, които съ въсищение рѣкопѣцѣли актьоркитъ.

**** Женитѣ въ политиката.** — Въ областта Улаѣ женитѣ, слѣдъ прѣдварително гласоподаване, придобихъ избирателното право. Това сѣщо станъ и въ острови *Vertudes* които, заедно съ казаната област се присъединихъ самоволно къмъ Амер. съединени щати; така щото за сега въ 4 области на тая дѣржава женитѣ иматъ това право, изключая безграмотнитѣ арабкини и ония жени, които не притежаватъ никакво имущество и нѣматъ висше образование.

*** * Царица студентка.** Португалската царица Амалия постъпи въ медицинския факултетъ на Лисабонския универс. Това Н. Величество направи повечето, защото се боеше, да не би се запрѣти на женитѣ постъпванieto катъ студентки въ казанн универс.

Афоризми.

Жената, сѣщество слабо, е натоварена съ тежка обязанностъ; има право да бѣде почитана отъ мъжъ. Всѣгда въ този почетъ ѝ се отказва, варварството царува въ нравитѣ.

Н. В. Г.

Блаженъ е мъжътъ, който може всичко да довърши на жена си.

Stendhal

Сърдечески животъ е пълнъ съ тръни и бодли; въ трънитѣ сѣ които даватъ плодъ; всичкитѣ други сѣ неплодотворни.

Sainte Beuve.

Всичко е болѣзнь, празнота, запусталостъ, ако любовта се отдалечи; напротивъ, всичко е радостъ надежда и щастие, ако любовта се приближи.

Senancourt

Книги и Списания.

получени въ дирекцията ни.

Zensky olzor. Ročník I. Praze, dne 10. dubna 10 1896. Císlo 5

Медицински сборникъ. Год. II, брой 4, Априлъ 1896. София.

Ораю. Год. III, бр. 7. — 1-й Априлий 1896 год. София.

Ветеринарна сборка, год. IV, брой IX, X, XI и XII за Септемвр. Октом. Ноемвр. и Декемвр. мѣс. 1895 год. София.

Юридически прѣледъ. Година IV, книжка VII, — 1-й Априлъ 1896 год. Пловдивъ.

Баларска сборка, Год. III, книжка IV. 1-й Априлъ 1896 год. Пловдивъ.

Пролѣтъ год. V, книжка VIII, Априлъ 1896 год. Ломъ.

Домашенъ приятель. Год. VIII, брой 4 Априлъ 1896. Самоковъ.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	" 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	" 4.—
— на списанието съ притурката . . .	" 7.—
за странство — на списанието . . .	" 5.—
— на списанието съ притурката . . .	" 9.—

Отговорница: Т. Г. Ноева.

Сборка отъ пѣсни за 2, 3 и 4 гласа. Стѣкмили и издава Д. Казаковъ. За напредъ настоящата сборка ще излиза около половината на всѣкой мѣсець (освѣтъ Юний и Августъ) и ще състои отъ по 3 пѣсни: една за 2, една за 3 и една за 4 гласа.

За учещитѣ се ще отстъпва всѣкое една пѣсень по 35 ст. прѣдплатени (освѣтъ пощенскитѣ разноси). — Тази отстъпка ще се прави само на онѣзи, които ще взематъ отъ 50 — 100 и повече екземп. било само отъ едната пѣсень, или вкупомъ отъ тритѣхъ. За по-малко отъ 50 екземп. ще се плаща за всѣка една по 45 ст. прѣдплатени (освѣтъ пощенскитѣ разноси). — Цѣна 80 ст. брой.

Свѣтълина Год. VI, кн. III, Мрътъ 1896 г. Пловдивъ.

Вѣра и разумъ. Год. II, кн. III и IV, Мрътъ и Априлъ. 1896 год. Пловдивъ.

Младина. Год. V, Мрътъ 1896 г. книжка VII. Казанлъкъ.

Песра. Год. VI, книжка 3. Мрътъ. 1896 год. Шуменъ.

Корреспонденция.

Г. Г. Д. Юрд. Гор-Орѣхов. М. Пак. Бургасъ получихме по 7 лв. за абонам. на 96 год. — Н. Нанд. София получ. 11 лв. — Н. Хр. Райн. Гърново получ. л. 4 за 96 год. благодаримъ Женск. др. «Благод.» Стан. получихме 6. 65 за 96 год. защото по-малко работа ни се отвари. — Г. В. Стойч. Слив. Молимъ, внесѣте дълга си. Даф. Бур. Лисковецъ длѣжимата сума отъ 1|1 — 10|IV| 96 = 2, лв. М. Т. Безл. Шипка получ. (5 лв. 95 год. — Г. Атан. Орѣхание получ. 3 лв. 96 год. (за Домакъ). благодаримъ.

Извѣстие.

Съобщаваме на г. г. абонатѣ. и абонатитѣ ни, че агентинѣтъ ни, г. Юрд. Маровъ се уволни отъ военната си служба и почнѣ пакъ да събира абонаменти и да записва нови абонати. За това се умоляватъ всинѣца да пматъ пълно довѣрие къмъ него.

LE FOYER

DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'ABONNEMENT EST DE 6 FR. POUR L'ANNÉE ET 3 FR. POUR 6 MOIS.

Demander à M. M. Attinger Frères, Neuchâtel, des livraisons specimen gratuites.

Всичко, що се отнася до списанието или притурката, испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ, всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици, приематъ се.

Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон

Печатница Л. Нитче — Варна.